

El 36 és una xifra talmúdica que fa referència al nombre de justos que fan falta a cada generació per salvar el món; amb l'explosió demogràfica, però, la xifra total de justos al planeta hauria de ser una mica més gran

36 justos i el 95

M VÍCTOR ALBA

Mark Halter és un escriptor que acaba de fer una pel·lícula, *Els justos*, sobre les persones que ariscaren la vida per salvar jueus durant l'ocupació nazi. Hi ha entrevistes amb alguns dels supervivents d'aquests herois anònims de la solidaritat. Exactament trenta-sis. Per què trenta-sis? Doncs perquè el Talmud diu que n'hi ha prou amb trenta-sis justos a cada generació per salvar el món.

No cal tenir esperit religiós per copsar el significat d'aquesta afirmació. Però, com que des que es féu hi ha hagut l'explosió demogràfica, cal suposar que els trenta-sis justos no són ara necessaris al món, sinó a cada país, i no cada generació, sinó cada any. Així es guarden les proporcions entre justos i habitants del planeta.

A França durant l'ocupació hi hagué aquests trenta-sis justos -i molts més-. N'hi hagué també a Itàlia, a Alemanya mateixa. N'hi hagué a l'URSS sota Stalin. N'hi ha ara a l'antiga Iugoslàvia (no veiem que Milosevic vol suprimir un diari que el critica?). N'hi ha a la Xina (no recordeu que els dissidents van a raure a la presó cada cop que un dignatari estranger visita Pequín?). N'hi ha, encara que no els coneguem, a Ruanda, a Txetxènia i a Moscou. N'hi ha arreu.

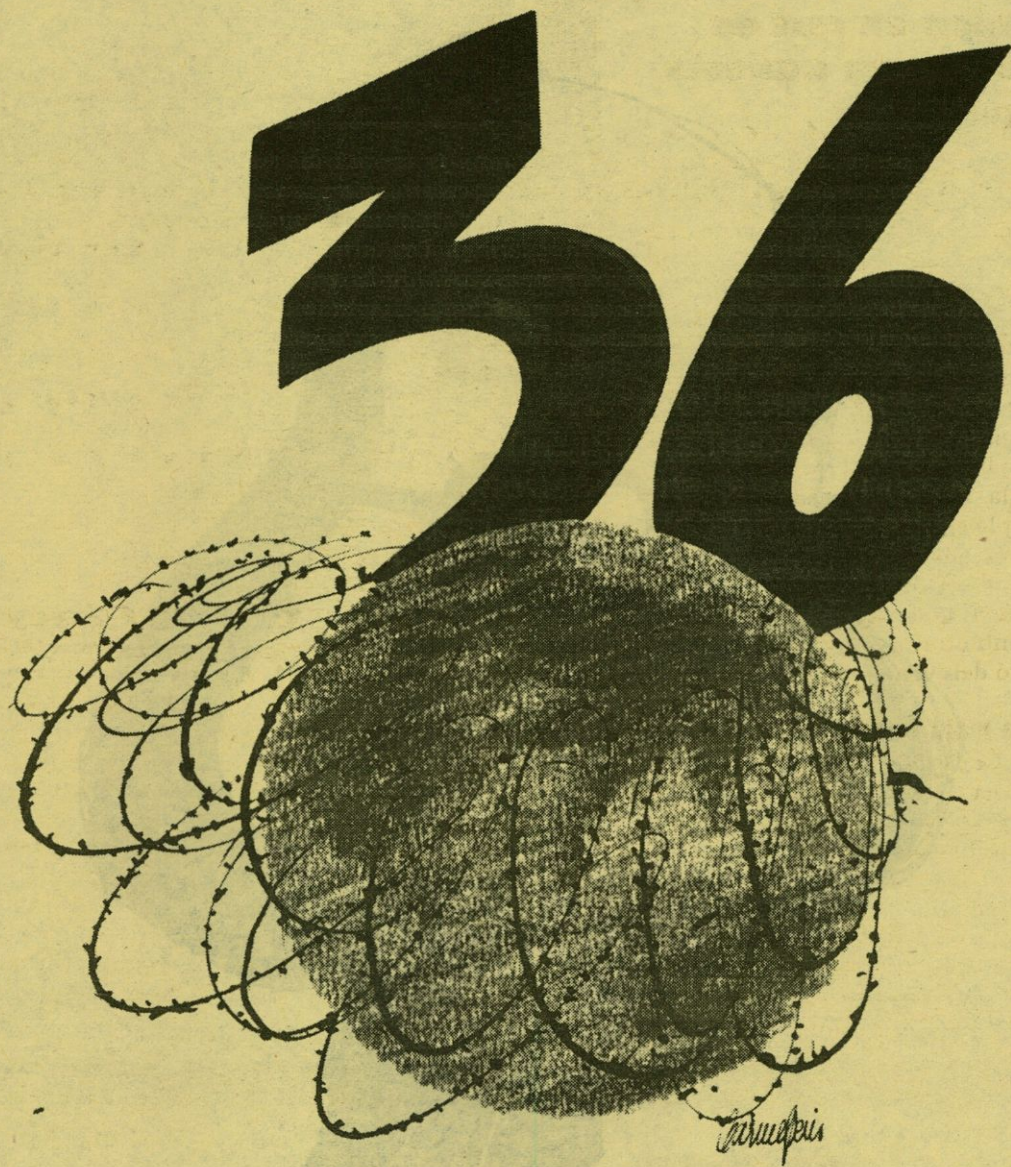
A casa nostra, recordeu els justos que salvaren perseguits durant la guerra civil, a l'un i l'altre bàndol. I els justos que ajudaren, sense compartir-ne les idees, els perseguits per la policia i les delacions franquistes.

Si anéssim més enrera, trobaríem justos a totes les èpoques i a tots els països. Si avui ens sembla que les coses van mal dades, que estem voltats de brètols i cobejosos disposats a preparar-nos retorns al passat, potser és perquè ens oblidem que sempre hi ha hagut justos quan ha calgut

sempre està tot per fer, i jo desitjaria que aquest any ens fes comprendre la nostra bona sort de tenir tantes coses encara embastades i tantes coses imperfectes per perfeccionar, tants camins que ens han dut a culs-de-sac i tants camins encara per descobrir.

Serà en això que es manifestaran els justos, i espero que siguin més de trenta-sis, i que entre ells apuntin ja els que han de succeir els d'ara. De manera que, en lloc de bon any, m'aconteraré desitjant un any nostre. Que seria molt millor, si l'assolíssim, que un any bo.

• VÍCTOR ALBA. ESCRIPTOR

Perseverança: amb Ràdio 4

MONTSERRAT MINOBIS

Perseverança fou la paraula utilitzada pel president del Parlament de Catalunya davant les persones que van assistir a la festa de lliurament dels premis del diari AVUI. Paraula que va utilitzar per demanar als assistents que perseveressin en la defensa de la llengua catalana. *Perseverança* utilitzada i adreçada bàsicament als mitjans de comunicació que, per la seva tasca, en aquesta perseverança, eren premiats.

Mitjans i persones, és clar. I *perseverança*, justament, és la paraula que distingeix des de fa divuit anys Ràdio 4, l'aniversari de la

mateixa que exhibeixen la Corporació Catalana de RTV, aquest mateix diari a tots els altres mitjans escampats arreu del país?

qual s'acaba de celebrar recentment i a qui cap mitjà de comunicació ha dedicat ni una breu línia. És que només són dignes de ser premiades les *perseverances* d'uns determinats mitjans de comunicació? Almenys això semblava desprendre's de la nit de la comunicació en català quan només i, de manera reiterada, es premien determinats mitjans de comunicació àudio-visuals que sempre són els mateixos.

Uns ho són *per se* i els altres ho han d'estar demostrant constantment. I ni així. Només cal veure la llista de programes de ràdio i televisió premiats recentment per aquelles institucions, organismes i associacions que han fet bandera d'una excoent catalanitat.

mateixa que exhibeixen la Corporació Catalana de RTV, aquest mateix diari a tots els altres mitjans escampats arreu del país?

Sembla estrany, però no es mesura de la mateixa manera la feina feta per uns o per altres. La societat civil catalana (només la societat civil?), que té una memòria fràgilíssima i trencadissa, renega d'allò que no porta, segons sembla, una determinada etiqueta de catalanitat.

Sense anar més lluny i des dels seus inicis, Ràdio 4 ha tingut per norma (i només es un exemple) de transmetre en directe la Nit de Santa Llúcia. ¿Quantes vegades Ràdio 4 o alguns dels seus programes han estat premiats per aquesta entitat? Es podrien comptar amb els dits de la mà. I d'igualment manera podríem anar desgranant tot un seguit de greuges que no és ara ni el moment ni el lloc. Només pretenien, aquestes modestes ratlles, recordar al president del Parlament que la *perseverança* ha distingit i continua i continuarà essent norma per a Ràdio 4 i tots els seus i seves professionals en la tasca diària de defensa de la llengua i cultura catalanes, una llengua i cultura pròpies dels nostre país!

CARME PERIS